

De hele wijk leert

Brede School stimuleert kind, school en buurt

- ▶ Een Brede School is een samenwerking van minstens één school met partners uit andere sectoren
- ▶ Zeventien projecten werden drie jaar gevolgd
- ▶ Elke Brede School is anders, want ze groeit vanuit de eigen context

Jozefien VAN HUFFEL

Het is 1997. In een volkse wijk in Gent blijkt uit een enquête dat bewoners onder meer met vragen en zorgen zitten over onderwijs. Daarop slaan vier scholen, het buurtcentrum, wijkgezondheidscentrum en samenlevingsopbouw de handen elkaar. De scholen stellen zich voortaan voor in een gezamenlijke folder, buurtorganisaties helpen bij naschoolse activiteiten in de schoolgebouwen en de sportdag en de carnavalsstoet zijn gemeenschappelijk.

Het project heet *Jouw kind groeit op in de wijk* en het is een typisch

voorbeeld van een Brede School. Samen met zestien andere proefprojecten werd het vanaf 2006, in opdracht van de Vlaamse beleidsdomeinen Jeugd en Onderwijs, gevolgd door het Steunpunt Diversiteit en Leren van de UGent.

„Een Brede School is een samenwerkingsverband tussen verschillende sectoren, met daarbij een of meerdere scholen”, legt Annelies Joos van het steunpunt uit. „Ze werken samen aan een brede leer- en leefomgeving. Kinderen leren immers overal. Met een sterkere verbinding tussen de school en de buitenwereld wordt ook ervaring die elders wordt opgedaan, betekenisvol.”

Elke Brede School is anders, omdat de werking mee wordt bepaald door de context waarin ze is ingebed. Joos: „Er is niet één model. Soms is een school de trekker van het project, soms is er een coördinator die niets met het onderwijs te maken heeft en werken er verschillende scholen mee. De ene samenwerking richt zich heel sterk op de vrije tijd, omdat er op woensdagnamiddag en in de vakantie te weinig aanbod is in de buurt. Bij de andere speelt dat helemaal geen rol.”

Wat de Brede Scholen wel gemeen hebben, is dat alle partners winnen bij de samenwerking. Kinderen krijgen meer kansen, leerkrachten leren hun leerlingen, scholen krijgen een positief imago. Bovendien worden ouders meer betrokken en bereiken buurtorganisaties makkelijker hun doelgroep.

Kinderen leren overal. Brede School maakt elders opgedane ervaringen betekenisvol

Bij de proefprojecten waren zowel basisscholen als secundaire scholen betrokken. Zo ook Het Keerpunt in Borgerhout, waar jongeren studeren in het deeltijds onderwijssysteem. „De school ligt in een zogenaamde moeilijke wijk en het ging er echt niet goed toen de vorige directeur er tien jaar geleden aankwam”, vertelt Joos. „Hij draaide alles om: hoe konden ze als school weer leven brengen in de buurt en een sociaal verhaal doen groeien?”

De directeur stelde de schoolgebouwen open voor alle organisaties in de buurt die nood hadden aan ruimte. Joos: „Het gebouw wordt nu 365 dagen per jaar gebruikt en is een soort marktplaats waar verschillende bevolkingsgroepen elkaar ontmoeten.”

Op basis van de bevindingen uit de proefprojecten formuleerde het Steunpunt Diversiteit en Leren inmiddels een aantal aanbevelingen voor de Vlaamse overheid en voor steden en gemeenten. Bovendien werkt het aan materiaal dat nieuwe samenwerkingsverbanden kan helpen een echte Brede School te worden.

Meer weten? 09 264 70 38 of www.diversiteitleren.be.

Met een mijnstoet werkte deze lokale bredeschoolwerking aan het buurtgemeenschapsgevoel. © Steunpunt Diversiteit en Leren

Kleine oorzaken, grote gevolgen. De campagne valpreventie gaat vandaag van start. © Expertisecentrum Valpreventie Vlaanderen

U bent bang te vallen?

Vecht terug. Enkele eenvoudige tips

Nicole LEHOUCQ

Maakte u het ook al eens mee? Plotseling ligt u op de grond. Stomweg gevallen. Snel even om u heen kijken of niemand het heeft gezien. En hopen dat de gevolgen meevallen. Misschien kan dit troosten: u bent niet alleen.

Eén op de drie personen ouder dan 65 valt jaarlijks één keer, sommigen meer. Toch kunt u, lettend op een paar aandachtspunten, veel valpartijen vermijden. Het Expertisecentrum Valpreventie Vlaanderen brengt de problematiek alvast onder de aandacht van het grote publiek én reikt tips aan. De gevolgen van een valpartij kunnen immers ernstig zijn.

De meeste valpartijen bij 65-plussers gebeuren thuis, bij zelfstandig wonende personen. Is er geen letsel, dan wordt de val meestal niet ter sprake gebracht, uit angst naar een woonzorgcentrum te moeten. Gevolg is dat de officiële cijfers onderschattingen zijn. Door vaker thuis te blijven, vermindert u dus ook niet het risico op vallen. U riskeert integendeel te vereenzamen of weg te zinken in negatieve gedachten.

Waarop kunt u letten?

Een val voorkomen kan alvast door actief en fit te blijven en door risicofactoren te beperken. Het is belangrijk op elke leeftijd te blijven bewegen. Minstens dertig minuten per dag. Dat kan heel eenvoudig door de trap te nemen in plaats van de lift of door boodschappen te voet te doen. Begin langzaam aan, dagelijks zo'n vijf tot tien minuten en bouw geleidelijk op. Denk er ook aan voldoende te drinken. En geneert u zich vooral niet voor die wandelstok of dat looprekje.

Naast beweging inbouwen in uw dagelijkse bezigheden, worden ook specifieke oefeningen aangeraden die u soepel en lenig houden en die de spieren versterken. Een mooi voorbeeld is tai

chi, de Chinese bewegingskunst. Dat dergelijke lichaams oefening de kans op ernstige kwalen zoals suikerziekte vermindert, is mooi meegenomen.

Woont u thuis, overweeg dan even de mogelijke risicofactoren. Liet u niets rondslingeren? Ziet u voldoende? Uw brilglazen dagelijks poetsen, kan al een hulp zijn. Denk er ook aan uw ogen regelmatig te laten controleren door een oogarts. Is er voldoende verlichting? Licht er antislip onder de vloermatten? Staat die trapladder voldoende stabiel?

Leg misschien de dingen die u dagelijks nodig heeft op een makkelijker bereikbare plaats. Laat u niet opjagen. Wordt er gebeld? Begeeft u zich dan op uw tempo naar de telefoon of naar de voordeur. Om duizeligheid te vermijden, is het ook beter om niet te snel uit bed of fauteuil op te staan. Moet u 's nachts vaak op om te plassen, bespreek dit met de huisarts.

Buitenshuis houdt u natuurlijk de toestand van het voetpad scherp in de gaten. Zorg voor aangepast en veilig schoeisel en laat problemen met de voeten goed verzorgen.

Om uw spieren en beenderen te versterken, is gezonde voeding – meer bepaald de inname van calcium en vitamine D – belangrijk. Dat zit onder meer in vette vis, melkproducten, peulvruchten en eieren. Roken en alcohol? Behoeven geen uitleg. Neemt u ook stipt uw medicatie in en wees voorzichtig met slaaptabletten. Raadpleeg bij twijfel de huisarts.

Dat doet u trouwens best als u ouder bent dan 65 en u problemen heeft met stappen, als u last heeft van evenwichtsstoringsen, of als u gevallen bent. De huisarts kan nagaan of u een verhoogde kans loopt om (opnieuw) te vallen en kan u desgewenst doorverwijzen naar hulpverleners zoals de kinesitherapeut.

Advertentie

Twee jaar na het succes van "Zonlagse Woorden" verschijnt van Paul Schollaert "Gezongen Evangeliewoorden". Het wordt een meer dan 300-pagina's tellende, mooi uitgegeven bundel in A4-formaat met zowel zijn liederen als begeleidingen. Naast verschillende Magnificat-zettingen, het Missa-Dinastien en een Credo worden hierin slotzegeningen en de Kerstrachtwijzing naar Lucas opgenomen. Verder bevat het werk liederen bij de Christenroeping, voor de zondagen door het jaar (ABC-cyclus) en voor de Paschazondagen.

De composities werden oorspronkelijk gemaakt voor een abdijgemeenschap. Geluusteld worden ze een gebruikswaardig lieder- en begeleidingsboek voor parochies, scholen en geïnteresseerden.

Vanaf 25 november te verkrijgen voor 30 EUR + verzendingskosten via VCLM, Herestraat 53, 3000 Leuven – 016 23 39 67 – of via e-mail: claudine.janiers@leuvenens.be

PAUL SCHOLLAERT

Gezongen
Evangeliewoorden

VCLM Abdij Brethren Leuvenensinstituut

Ogen geopend voor de armen

Vincentiusverenigingen herdenken 350ste sterfdag heilige Vincentius

- ▶ Vincentiusverenigingen werken vandaag vanuit respect voor de arme
- ▶ Uitdrukkelijke lekenvereniging

Erik DE SMET

Iemand wiens geboorteplaats naar hem wordt herdoopt, moet ongetwijfeld een bijzondere persoonlijkheid zijn geweest. Dat overkwam Vincent Depaul (1581-1660), van wie de 350ste sterfdag deze week wordt herdacht. Zijn geboortedorp in de Landes in Frankrijk heet nu Sant-Vincent-Depaul. 'Monsieur Vincent', pastoor en hofaalmoezenier, werd in het zeventiende-eeuwse Parijs getroffen door de armoede en ontloopte zich als een groot organisator van caritatieve werken.

„Vincent opende de ogen van de Kerk voor de armen, zoals Franciscus dat in zijn tijd deed”, vertelt de Gentse priester Frank Grypdonck, geestelijk adviseur van een Vincentiusvereniging. „Velen zijn zich nadien op hem gaan inspireren, zoals de broeders van Liefde en vele andere

diocesane congregaties die zich bezighielden en -houden met armenwerk. Zelf had Vincent een zustercongregatie gesticht, de dochters van Liefde, in het Brugse bekend als de *papnonnen*.”

Vincentius' naam is vooral bekend gebleven door de naar hem genoemde verenigingen van leken. De Vincentiusverenigingen werden gesticht door Frédéric Ozanam in 1833. Ook in ons land hebben zij een lange staat van dienst in de armenzorg. Vroeger hadden veel parochies een eigen kern, een zogeheten conferentie.

Frank Grypdonck: „De oude vorm van caritatief dienstbetoon bestaat nog nauwelijks. Vandaag inspireert ons de filosofie van de nabijheid. Je inzetten voor de armen is meer dan geven. De arme is je broer, niet je onderdaan. In onze opvanghuizen laten we de armen bijvoorbeeld meepraten in het bestuur. In Gent hebben we een vincentiaans centrum waar enkel wordt geluisterd. De vrijwilligers vergezellen iemand naar een dienst, als de betrokkene dat uitdrukkelijk vraagt.”

Weinig geweten is dat de Vincentiusverenigingen aan de oorsprong staan van de allereerste

Vincentiusverenigingen richtten de eerste voedselbanken op. © Belga

voedselbanken. Vooral in Brussel en Wallonië staat de vorm van voedselbedeling sterk. Vlaanderen telt meerdere centra en huizen die door vincentianen worden georganiseerd. Frank Grypdonck: „De parochi-

ale organisatie van de conferenties was niet helemaal wat Frédéric Ozanam had gewenst. Hij had een katholieke lekenvereniging voor ogen, dus niet met aalmoezeniers, maar met geestelijke adviseurs. Respect en betrokken-

heid stonden voorop. Al is er veel veranderd. Oorspronkelijk lag de nadruk op huisbezoeken, maar dat is vandaag niet evident.”

Meer info via 02 243 16 23 en www.vincentdepaul.be.

‘Laat ons toch naar Rome gaan’

Vereniging Pro Petri Sede herdenkt dat zoeaven anderhalve eeuw geleden de paus te hulp schoten

Nicole LEHOUCQ

Ze waren jong en idealistisch. Ze trokken naar Rome om met de wapens de vrijheid van paus en Kerk te verdedigen. Honderdvijftig jaar is dat nu geleden. Pro Petri Sede herdenkt de inzet van deze zogenoemde zoeaven met een viering in Brussel. Deze vereniging zelf getuigt ook vandaag van trouw aan de paus en aan de Kerk.

Keren we even terug naar het Italië van de negentiende eeuw. Dat was toen nog niet één land, maar een lappendeken van verscheidene rijken. In het midden was de kerkelijke staat gelegen, met de paus als staatshoofd. Toen Pius IX in 1846 de leiding van de Kerk op zich nam, heerste in Italië een sterk nationaal bewustzijn. Er werd gestreefd naar de eenmaking van het land en dat bedreigde de vrijheid van de pauselijke staat. Een vrije staat was volgens de paus echter een vereiste om zijn geestelijke ambt onafhankelijk te kunnen uitoefenen.

Koning Victor Emmanuel II van Piemonte-Sardinië veroverde in 1860 een deel van het pauselijke gebied. Een aantal staten sloot zich bij hem aan. De paus lanceerde een oproep aan alle katholieke jongemannen om hem te hulp

te snellen. Vrijwilligers uit verschillende landen gaven gehoor aan de oproep. Ze kwamen zowel uit gegoede als uit gewone families. Hun rangen telden 1.600 Belgen en zo'n 3.000 Nederlanders.

Een Franse generaal nam de leiding van dit regiment. De soldaten werden zoeaven genoemd naar een bergvolk in Algerije, waar het Franse leger reeds vrijwilligers rekruteerde.

In 1861 werd het koninkrijk Italië uitgeroepen. De paus behield enkel nog Rome en omgeving. Toen in 1870 de Franse troepen zich uit Italië terugtrokken, omdat de Frans-Duitse oorlog was uitgebroken, werd Rome bezet en uitgeroepen tot hoofdstad van Italië. De paus kreeg 'huisarrest' in het Vaticaan. Pas in 1929 zou het verdrag van Lateranen een regeling uitwerken tussen het Vaticaan en de Italiaanse staat en ontstond Vaticaanstad.

Voor Petrus' stoel

Pro Petri Sede (voor de stoel van Petrus) werd opgericht in 1871 als bond van oud-zoeaven. De vereniging stelt zich vandaag twee doelen, zegt Dirk Van Kerchove, principaal van het Sint-Catharinacollege in Geraardsbergen.

„Wij geven een tijdschrift uit om het publiek duidelijk te maken wat de paus echt zegt en echt doet. Die standpunten verdedigen we ook. Daarnaast zamelen we geld in, dat dan via de pauselijke raad Cor Unum wordt geschonken aan arme kerkgemeenschappen of aan goede werken, zoals bij natuurrampen. Onze le-

den overhandigen die sommen aan de paus tijdens een privéaudiëntie.”

Komende zaterdag, 2 oktober, om 11 uur draagt kardinaal Daneels in concelebratie met priesters-leden van Pro Petri Sede een plechtige eucharistieviering op om de inzet van de zoeaven te herdenken. De viering heeft plaats rond het altaar van de pauselijke zoeaven dat in 1960 werd

opgericht in de rechterbeuk van de basiliek van Koekelberg, bij de honderdste verjaardag van het vertrek van deze vrijwilligers.

Er zal ook een delegatie aanwezig zijn van het Oudenbossche Zoeavenkorps. Oudenbosch was de plaats waar de vrijwilligers uit Nederland verzamelden vóór ze de lange reis naar Rome aanvatte. Dat Noord-Brabantse dorp herbergt een zoeavenmuseum.

Illustratie van een voorblad van een zoeavenlied. © Kadoc Leuven

Advertentie

GEZEN OP VTM

Stannah trapliften de ideale oplossing.

Nieuw model Stannah

Stannah bvba
Poverstraat, 94
1731 Peltogem
fax: 02 366 44 80

Info@stannah.be
www.stannah.be

Bezoek en documentatie gratis:
tel 0800 95 950
Toesnel 80116 (gratis nummer)

Naam: _____
Adres: _____
Postcode: _____
Tel: _____